

HET ZIJN

3 maart 1972

Goedenavond, vrienden.

Bij het begin van onze bijeenkomst moet ik u erop wijzen, dat wij niet alwetend of onfeilbaar zijn. Ik verzoek u dus, u een eigen oordeel te vormen over alles wat zal worden gebracht. Het onderwerp voor deze avond kan vanuit de zaal gesteld worden.

Ik heb er meerdere gekregen. Hypnose, aanhechtingen en bezetenheid: hoe komt men ervan af. (verkort) Dan nog een vrij lang epistel: Wat is de relatie tussen stof en geest? Is het bestaande een groot continuüm, waarin stof en geest in elkaar vervloeien? Is Zijn mogelijk de tegenpool van het Niet- Zijn? Is er iets te zeggen over de relatie tussen het fundamentele zijn en het niet-zijn? (sterk verkort) Dat is heel wat.

Toch meen ik dat wij de meeste gestelde vragen af kunnen doen, wanneer wij uitgaan van 'het zijn'. Daarin komen immers alle verschijnselen samen. Indien wij dit eerst eens proberen te definiëren, zo zullen wij ongetwijfeld ook de verklaring voor aanhechtingen ter sprake kunnen brengen, zo goed als de werkelijkheidsvervreemding, die onder hypnose kan ontstaan en vele andere zaken. Ik zou dus willen beginnen over:

HET ZIJN

Hoe kan "zijn" bepaald worden? Kan ik stellen, dat ik ben, omdat ik bewust ben, en leef? Maar ook: wanneer ik besta, maar in mij geen veranderingen meer optreden, kan ik dan nog van leven spreken? Ik geloof, dat zijn iets anders is dan leven. Ik dacht dat leven de ontwikkeling is van een reeks gebeurtenissen, belevenissen, veranderingen, die gezamenlijk voor ons het zijn uitmaken. Wanneer je nu tracht een algeheel beeld te ontwerpen, waarin zowel de aarde, de materie, de mens in de stof, als alle geestelijke verschijnselen passen, kom je uiteindelijk terecht bij het onbekende, dat in een dergelijk verband door ons vaak God wordt genoemd.

Maar die God is een Wezen, waaraan wij eigenschappen toe plegen te kennen. Volgens mij is dit nogal vermetel. Wij weten er niets vanaf, maar kennen er eigenschappen aan toe. Wel zijn vele van de eigenschappen die wij aan God toekennen in overeenstemming met feiten die wij langs natuurkundige en andere weg als mensen leren ontdekken.

Zo weten wij bv. wel, dat tijd geen vaste waarde is, maar een verschijnsel dat, althans voor ons, gebonden kan zijn aan snelheid van beweging plus massa. Wij weten langzaam ook wel, dat gebeuren niet onvermijdelijk en onveranderlijk hoeft te zijn, ook al bestaat er wel een grootste waarschijnlijkheid. Maar afwijkingen van de norm zullen en kunnen steeds weer voorkomen. Wie dit laatste betwijfelt, zal eens met een planoloog moeten gaan praten of met een futuroloog. Dan zal hem duidelijk worden dat, zelfs indien alle feiten en waarden geheel gekend zijn, steeds nog vele verschillende benaderingen of oplossingen voor een probleem, een oorzaak en gevolgwerking, mogelijk zijn.

Stel: God is. Stel: God is eeuwig. Stel God als de Schepper van alle dingen. Indien Hij, zoals gesteld wordt, alle dingen heeft voortgebracht en dezen ook nu nog steeds in stand houdt, kan de waarde van de schepping in haar wezen niet veel van haar maker verschillen. Op de een of andere wijze zal ook zij eeuwig zijn. Theoretisch zou men moeten stellen: God is eeuwig, dus kan ook zijn schepping eeuwig zijn. Maar deze stelling is strijdig met onze ervaringen. Wij zien, kennen en beleven elk deel van de schepping op zichzelf als een samengaan van ontstaan, groei, verval en verdwijnen.

Maar waarom zou men niet stellen dat groei en verval beide gefixeerde waarden zijn, eigenschappen der schepping in de eeuwigheid, die daar gelijktijdig en a.h.w. zijns begrenzend bestaan, maar door ons vanuit ons standpunt steeds weer achtereenvolgend benaderd worden? Zo wij dit doen, ontstaat onmiddellijk de vraag, hoe en waarom wij dit dan doen. Dit is mogelijk een antwoord: Wij realiseren ons het zijn. Leven is een proces, waardoor het zijn in zijn eigenschappen langzaam gerealiseerd kan worden. Maar op grond van het voorgaande ben ik dan ook geneigd te stellen, dat er voor ons althans geen Niet-Zijn denkbaar is. Niet-Zijn zou ten hoogste omschreven kunnen worden voor ons als een potentieel bestaan van iets in de eeuwigheid of de Schepper, zonder dat een voor ons kenbare uiting daarvan nu aanwezig is op ons vlak van bewustzijn.

Aan de andere kant kunnen wij, zo wij het gestelde aanvaarden, ons niet onttrekken aan de constatering dat wij uit de Schepper stammen, uit Zijn kracht leven en dientengevolge zouden wij eveneens moeten stellen, dat al wat bestaat of maar denkbaar is als bestaande, deel is van de eeuwigheid.

Nu moet ik hieraan onmiddellijk toevoegen dat dit zaken zijn, waarmee wij ons als mens en geest lange tijd bezig kunnen houden, zonder dat wij komen tot een menselijke bewijsbaarheid, of het wezen der dingen beter leren beseffen op andere dan uiteindelijk theoretische basis. Bij onze pogingen tot bewijsvoering blijven er steeds zovele hiaten, dat ten hoogste kan worden gesproken over een filosofie die door enkele feiten gesteund schijnt te worden, maar toch niet op ons vlak van besef zonder meer als een onomstotelijke waarheid dient te worden gezien.

Een mens is geneigd dualistisch te denken. Voor elke these dient er volgens hem ook een antithese te zijn en zo komt hij van het zijn als vanzelf tot de stelling, dat er ook een niet-zijn moet bestaan. Toch is het wezenlijke niet-zijn - iets anders dus dan een ophouden van het zijn - een toestand, die voor de mens krachtens zijn inhoud niet werkelijk aanvaardbaar is. Wel kunnen wij ons het zijn voorstellen als gedeeld in leven en niet leven, zaken die in uiting verschillen, maar binnen de eeuwigheid wel eens gelijk zouden kunnen zijn.

De mogelijkheid, dat leven en niet-leven op den duur gelijk blijken te zijn, past volgens mij met de opvatting dat er in een eeuwigheid een ogenblik is voor ons, waarin wij opeens beseffen, onveranderlijk geworden te zijn, zelfs indien wij daarbij stipuleren dat wij dan onveranderlijk en altijd gelukkig zullen zijn.

Dit 'eeuwig gelukkig zijn' lijkt mij overigens een menselijk toevoegsel. De mens wil wel veel opofferen in zijn leven, maar dan moet er wel wat tegenover staan. Maar voordien is er, dit weet ik uit ervaring, nog heel wat te leren en te beleven in niet stoffelijke vorm. Ik meen, dat alleen reeds het feit - voor mij - dat het bewustwordingsproces zich voortzet in de sferen, het moeilijker maakt een werkelijk en absoluut anders zijn van de stofwereld en de hogere werelden te stellen.

Dit te stellen lijkt mij trouwens onlogisch gezien het geheel van de door ons gestelde zaken. God is in alle dingen en houdt alles in stand. Dan is de kracht, die de basis is van alle leven en alle verschijnsel volgens mij ook in alle werelden dezelfde. Stof is dan een verschijningsvorm van hetzelfde, wat ook in de geest aanwezig is, waarbij wij nog verder kunnen gaan en alle kracht en vorm in sferen en werelden kunnen beschouwen als deel van de eeuwigheid, zodat alles evenzeer bestaat uit en deel uitmaakt van het onveranderlijke, het ware.

Stof en geest zullen dan of kunnen althans in elkaar overvloeien en alles is met elkaar verbonden. Wat ons tot een nieuwe reeks problemen brengt. Want wij zijn in ons bestaan steeds weer met andere wezens verbonden, soms omdat wij dit willen, soms ondanks onszelf. Zelfs de materialist kan mogelijk stellen, dat een man zijn vrouw en een vrouw haar man bewust zal kiezen en dus deze banden zelf kan bepalen. Maar naar ik meen zal men toch niet willen volhouden dat dit evenzeer geldt voor bv. de directeur van een zaak, waar je werkt. Je komt met vele mensen en wezens in contact die grote invloed hebben op je leven en ervaren, zonder dat je dezen zelf hebt kunnen kiezen. Je bent gerelieerd met vele wezens en mensen en wel op een wijze, waardoor banden en contacten ontstaan die niet zonder meer zullen kunnen worden uitgewist.

Dergelijke banden kunnen immers blijvend onze ervaringen en bewustzijn bepalen en werken in vele gevallen vormend op ons verdere bestaan. Dit kan men zelfs in de stof reeds constateren.

Het lijkt mij niet moeilijk nu een stapje verder te gaan en te stellen, dat alle banden en relaties, die voor ons bestaan, of zelfs maar mogelijk zouden zijn, als deel van ons wezen in de eeuwigheid eveneens zijn vastgelegd. Zo dit juist is - en ik neem aan dat dit inderdaad waar is - vloeit daaruit voort, dat de wijze waarop een relatie door ons wordt geconcipieerd, beleefd, mogelijk enigszins aan ons is overgelaten, maar dat het feit dat de relatie op zal treden tijdens het geheel van ons bestaan en leven, door ons niet beperkt, veranderd, vergroot kan worden.

Maar al spreken wij steeds weer over eeuwigheid, wij zullen toch steeds weer bestaan in leven uit moeten drukken, daar dit voor ons de enige wijze is om de eeuwigheid te benaderen. Als ik leef, bestaat er een mogelijkheid dat ik, zonder dit te willen en zonder dit om enigerlei wijze te begeren, tegen iemand aanloop. Dit kan dan voeren tot een relatie als bv. een schuldrelatie, wanneer die persoon daardoor een ongeluk krijgt. Ik zal mij dan hierdoor in meerdere of mindere mate verantwoordelijk voelen. De botsing kan ook tot kennismaking en mogelijk een langdurige vriendschappelijke relatie voeren, zelfs indien men aanneemt dat de mensen in de meeste gevallen elkaar zonder meer voorbij zullen gaan na hun treffen.

Indien dit geldt voor mensen die botsen in een straat, zo mogen wij aannemen, dat dit evenzeer zal gelden voor alle levende wezens. Aannemende, dat de kracht en mogelijkheid in alle zaken gelijk is, ook al ervaren wij dit niet altijd, moeten wij ook bereid zijn aan te nemen dat er parallellen bestaan voor deze gebeurtenis in de materie en een mogelijk gebeuren, waarbij geesten in een andere wereld of zelfs geesten en mensen betrokken zijn.

Als voorbeeld van een dergelijk contact kunnen wij dan ook de z.g. aanhechting citeren. Met dit woord geeft men aan, dat een geest om welke redenen en uit welke oorzaken dan ook in de aura van een menselijk wezen verstrikt is geraakt en daardoor op kan treden als een voortdurende invloed op de mens, een tweede persoonlijkheid van die mens kan schijnen te worden, of zelfs een voortdurende beheersing en kwelling kan betekenen voor de persoon, aan wie de aanhechting plaats vond. Hoe komt een dergelijke band tot stand? Ik denk, daarbij steeds weer aan het verhaal van de maalstroom, zoals E.A. Poe dit vertelt: Hij beschrijft een enorme draaikolk, die door de getijden ontstaat. Eenieder die op de verkeerde tijd in de buurt van de betreffende plaats komt, wordt zonder meer meegezogen en is de gevangene van de draaikolk. Een mens die emotioneel sterk beroerd is, zendt enorme warrelingen van die emotie uit in de aura en zelfs tot daarbuiten. Iemand van geestelijke vorm die op het ogenblik dat deze warreling in de buurt is, zal zich, zelfs indien hij over redelijke krachten beschikt, moeilijk aan de hierdoor ontstane zuiging kunnen onttrekken.

Grote emotionaliteiten, vaak gepaard gaande met mentale onevenwichtigheid bij een mens in de stof, maakt het dus mogelijk dat een geest door die mens a.h.w. gevangen wordt. Een geest die voldoende bewust is, realiseert zich dan wat er gebeurt en kan zich, zij het met enige moeite, wel weer los maken. Een geest die minder bewust is, zal echter niet altijd de mogelijkheid kunnen vinden zijn eigen persoonlijkheid weer los te maken en te beseffen dat de emoties, die hij overdrachtelijk in de aura heeft ondergaan, niet tot hemzelf behoren maar deel zijn van krachten die hem tijdelijk hebben beheerst. Op het ogenblik dat de vervoeringen en emoties van een mens met wie de geest op deze wijze in contact komt, door dezen als deel van eigen leven en ervaren worden aanvaard, zal deze geest niet meer het vermogen hebben zich uit de aura van zijn 'gastgever' los te maken. De aangehechte geest zal misschien zelfs los willen laten, maar kan de bron van de emotie, die hij als de zijne beschouwt, niet achterlaten, terwijl hij ze ook niet met zich naar elders mee kan nemen, daar zij behoort tot het lichaam en denken van de gastgever.

Het resultaat is, dat er iets gedaan moet worden om een dergelijke geest duidelijk te maken, waar de fout ligt. Er zijn in dit opzicht ook door mensen experimenten gedaan, o.m. in Engeland, waar men zelfs een heel dik boek daarover heeft geschreven. Men praatte met de aangehechten door middel van een medium.

Nu blijkt in een dergelijk geval een groot aantal z.g. krankzinnigen of gestoorden in zeer korte tijd zijn genezen. Hier is kennelijk de wijze, waarop men voor een dergelijke geest een andere band met de stof mogelijk maakt, voor de aangehechte een goed middel om de eigen toestand te beseffen en zich daaruit ook te bevrijden. De argumenten omtrent de schade die de aangehechte veroorzaakt bij de gastgever, lijken mij niet doorslaggevend. In enkele gevallen kunnen dergelijke argumenten natuurlijk wel enige invloed hebben, maar in de meeste gevallen is het vinden van een mogelijkheid tot loskomen op zich bepalend.

Hoe het komt, dat een dergelijke geest zich door de aura van een mens laat vangen - want daarop komt het meestal neer. Wel, wij zijn allen deel van dezelfde kracht. Er zijn voor ons allen bepaalde oerwaarden die, mens of geest zijnde, behoren tot ons eeuwig Ik. Zij zijn daaruit niet weg te branden, maar maken een onverbreekelijk en eeuwig deel uit van ons tijdloos zijn. In het leven grijpen wij daarop steeds terug en op het ogenblik, dat ik een kracht als de mijne erkend heb, is het wel heel erg moeilijk aan de hand van die kracht zelf alsnog uit te maken, of zij nu werkelijk deel van mij is of niet. Het is altijd weer moeilijk je te realiseren dat een kracht - of ervaringsmogelijkheid - die geheel identiek is met je normale ervaringen en kracht, toch niet werkelijk deel van je hoeft te zijn. Indien iemand het tegendeel beweert, zul je je er wel mee bezig houden, maar in vele gevallen toch in de eerste plaats om jezelf en die ander te bewijzen, dat deze ongelijk heeft.

Indien iemand op aarde dus wil trachten een aanhechting ongedaan te maken, zo zal een eerste vereiste zijn, dat hij met de entiteit, die de gewraakte verschijnselen veroorzaakt, in contact weet te komen. Het is ook belangrijk die geest dan duidelijk te maken, dat er sprake is van een binding met de stof die niet tot zijn wezen behoort. Wat erop neerkomt, dat je hem probeert duidelijk te maken, dat niet alle emoties, die hij als de zijne beschouwt, aangename zowel als onaangename, werkelijk deel van zijn eigen leven en wezen uitmaken. Heeft men zo een begin gemaakt, dan is het verder niet van belang of degene die onder de aanhechting lijdt, hiervan werkelijk ongemak ondervindt of niet, ja, of deze beseft, wat je doet of niet. Het is voldoende tegenover de aanhechtende geest uw argumenten naar voren te brengen. Blijkt de aangehechte dan nog niet te willen verdwijnen, dan bestaan er verschillende procedures, waardoor deze uitgebannen kan worden. Maar dezen hebben eerst resultaat, wanneer de geest in kwestie zich ervan bewust wordt, dat hij een afzonderlijke persoonlijkheid is.

Iemand die onder een aanhechting lijdt, kan voorstellingen ondergaan die in zijn eigen wereld niet werkelijk zijn, terwijl de betekenis van normale zaken voor hem geheel kan veranderen. Hij leeft in feite vaak in een soort waanwereld. Hier is een overeenkomst te vinden met het geheel van het menselijke leven: emoties en bepaalde ervaringen, die voor de mens een grote emotionele betekenis hebben of hadden, vormen gezamenlijk de illusiewereld waarin men in wezen gebonden kan zijn, zo goed als een aangehechte een dergelijke illusiewereld kan ervaren en daartegen zelfs wanhopig kan worstelen, daar zij lang niet altijd aangenaam voor hem is. In het geval van aanhechting zou men vergelijkend kunnen stellen, dat de gevangen geest door de emoties, waarin hij verstrikt is geraakt, gehypnotiseerd is, en zo in een toestand verkeert, waarin hij eenvoudig niet meer voldoende wilskracht op kan brengen om een andere toestand, waarvan hij wel beseft, dat zij juist zou zijn, voor zich tot werkelijkheid te maken.

Grote delen van de mensheid leven op een dergelijke wijze in een illusiewereld, die zij zichzelf gesuggereerd hebben, of die hen door de suggesties van anderen zijn opgedrongen. Zij beseffen eveneens dat het anders zou moeten zijn, dat er andere wegen, mogelijkheden en belevingen zouden moeten zijn, maar vinden, a.h.w. gehypnotiseerd, ook de weerstand en wil niet, om zich aan de suggesties en illusies te onttrekken.

Waarmee wij bij de hypnose beland zijn. Wat doet een hypnotiseur? Hij werkt voornamelijk met suggestie, eventueel door bepaalde andere factoren versterkt, als optische of auditieve factoren. Hij maakt de mens die hij beheerst, niet waarlijk tot bv. kip of hond en kan zelfs het besef van deze mens, dat hij mens is en niets anders, niet aantasten. Want een hypnotiseur kan niet de werkelijke eigenschappen en morele remmen van zijn sujetten werkelijk uitschakelen.

Wat hij in feite doet, is een aan het sujet ontnemen van de wilskracht en wil, om zich tegen de gegeven suggesties te verzetten. Het is bijna zeker, dat de dame, die zich over het toneel beweegt en al tokkend en pikkend doet, alsof zij een kip is, wel degelijk beseft, wie en wat zij is. Maar haar weerstand tegen de bevelen en suggesties van de hypnotiseur is zo zwak, dat dit gedrag voor haar eenvoudig de gemakkelijkste manier van reageren is.

Wat ons tot de vraag kan brengen, wat de werkelijkheid van het leven dan eigenlijk wel is. Wanneer iemand u suggereert dat een glas water, dat u in de hand hebt, wijn is geworden, zo weet het onderbewustzijn nog wel degelijk dat het met water te maken heeft. Maar toch zal het lichaam reageren alsof dat het alcohol zou bevatten. Het is zelfs mogelijk, dat je op die wijze van water dronken wordt. Een geheim overigens, dat velen in deze tijd van prijsstijgingen wel zouden willen kennen. Er is dan sprake van een werkelijke roes, ofschoon een onderzoek uitwijst, dat men geen alcohol in de bloedbaan heeft. Ik meen op grond van het voorgaande te mogen stellen dat het, gezien de reactie op suggesties, niet gesteld mag worden dat alle leven en beleven steeds weer zijn basis zal vinden in een objectieve werkelijkheid.

Wij moeten eerder zeggen dat leven is gebaseerd op het ervaren van een mens, ongeacht de vraag, of de ervaring overeenstemt met een door andere op dezelfde wijze te constateren reeks van feiten, omstandigheden en mogelijkheden. Zelfs indien meerdere personen een bepaald iets, bv. een kleur, gelijk benoemen, betekent dit nog niet dat zij deze ook gelijkelijk ervaren en dat deze voor hen eenzelfde betekenis en mogelijkheid in zal houden. Toch is een ding wel zeker: of het nu zuiver persoonlijke, meer algemene illusies betreft, dan wel een voor ieder gelijke en gelijkelijk constateerbare werkelijkheid, het is leven, een uitdrukking en ervaring van het 'zijn' in positieve zin. Volgens mij is het slechts mogelijk, om alles in uiteindelijk positieve termen je voor te stellen en uit te drukken. Zelf niet-zijn zal een mens zich als een toestand, niet als een algehele afwezigheid van alles, voor kunnen stellen.

Men spreekt in de esoterie wel eens van een 'zijnde niet zijn'. Een raadselspreuk, die onzinnig lijkt, tenzij men eerst weet, hoe de term 'zijn' hier bedoeld is. Het betekent: bewust bestaande niet reageren, niet veranderen, niet beleven. Men doelt hiermee op een toestand van algehele objectiviteit, waarbij men, beschouwende en constaterende, geen deelheeft aan het beschouwde. Alles is er wel, wij vinden hierin mens en geest wel als waarneembaar en kenbaar terug, maar zij beroeren ons niet meer als afzonderlijke waarden. Zij zijn voor de waarnemer slechts een deel van een groot geheel, waarmee hij zich zonder oordeel identificeert.

Dit omschrijft waarschijnlijk mede de kern van hetgeen wij leven noemen. Zodra er werkelijke objectiviteit is, zal het werkelijke gebeuren en zelfs het eigen beleven niet meer belangrijk zijn. Het brengt geen emoties met zich. Wat blijft is een registratie, zonder dat er enige neiging of zelfs behoefte bestaat deel te hebben aan, verbonden te zijn met, het waargenomene. Dit beschouwende element zou de mogelijke kern zijn van hetgeen wij eeuwigheid noemen. In eeuwigheid bestaat, naar men stelt, het eigen subjectieve wezen wel, waarin men nog eigen erkenningen en gevoelswaarden bezit, maar buiten dit Ik bestaat een onveranderlijke totaliteit, die men objectief waarneemt zonder enige vertekening of vervalsing. Het schijnt zelfs mogelijk te zijn in de wereld buiten het Ik verwantschappen of tegenstellingen met tot het eigen wezen te constateren, zonder dat dezen echter het Ik beroeren of enige verandering in beleven en ervaren teweeg kunnen brengen.

Het meest juiste beeld lijkt mij nog altijd die van het mozaïek. De eeuwigheid is een mozaïek, waarin elk deel zijn eigen vorm heeft en uit een eigen substantie, mogelijk met een geheel eigen kleur, bestaat. Elk deel van het geheel is noodzakelijk om de voorstelling die het geheel vormt, mogelijk te maken. De verbinding tussen elk deel en omringende vormen, terwijl het contact met al het verdere voor het enkele deel op zich niet belangrijk of bepalend is, tenzij bezien vanuit de beschouwer en vervaardiger van het geheel.

Er zijn overigens heel wat andere beelden en stellingen, waarbij men ook wel eens spreekt over een fluïde, dus veranderlijke werkelijkheid voor het ik. Ik wil hieruit iets citeren: Het is denkbaar, dat alle mogelijkheden, die bestaan, ook feitelijk worden gerealiseerd.

Wat weer zou kunnen betekenen, dat er niet slechts één werkelijkheid en wereld, maar vele werkelijkheden en werelden gelijktijdig bestaan. Bepaalt men zich alleen tot de eigen wereld, dan moet worden gesteld, dat daarnaast andere beelden van die wereld bestaan, waarin alles wat van het begin tot einde van die wereld aan mogelijkheden heeft bestaan of bestaan zal, als werkelijkheid wordt gepresenteerd.

Degenen, die deze theorie aanhangen gaan zover, dat zij zelfs stellen, dat de mogelijkheid niet is uitgesloten, dat een mens op een gegeven ogenblik een andere keuze maakt dan zijn omgeving, zodat zijn bewustzijn verder leeft in een van de normwereld divergerende wereld, terwijl zijn aanwezigheid in de voor de anderen als normaal geldende wereld er een is, die niet bezielt is, zodat zijn vorm hier als een soort marionet beschouwd kan worden. Er zijn enkele groepen in de geest - ik behoor daar niet bij - die zelfs menen, dat niet meer dan 20 tot 30% van de mensen op uw wereld in uw tijd het gebeuren bewust beleven. Hun bezielde werkelijkheid zou in alternatieve wereldbeelden gelegen zijn.

De moeilijkheid is hierbij, dat moet worden verondersteld, dat de marionet in dergelijke gevallen het gedrag, de ervaringen en inhoud van de oorspronkelijke persoon blijft behouden, zodat het verschil niet te constateren lijkt, zelfs indien men beweert, dat de marionet niet tot zelfstandige besluiten komt, maar automatisch zou reageren op de omstandigheden waarin zij verkeert. Het verschil tussen mens en marionet zou alleen gelegen zijn in het feit, dat de marionet oppervlakkig reageert, terwijl alle diepere gevoelens, emoties e.d. niet aanwezig zouden zijn. Een directe relatie met de geest en waarschijnlijk ook met de ziel van de persoon, die de marionet vervangt, zou ontbreken.

Nogmaals: Ik ben niet overtuigd van de juistheid van deze stellingen, ook al ken ik wel enkele mensen die eerder als stoffelijke schillen dan als persoonlijkheden kunnen worden beschouwd. Anderzijds zijn er zo onnoemelijk veel mensen, waarvan ik de werkelijkheid heb kunnen constateren, inclusief banden tussen stof en geest, dat ik ten hoogste durf toegeven, dat in enkele gevallen deze stelling wel eens waar zou kunnen zijn, zonder haar daarom een meer algemene geldigheid toe te kennen. Indien wij aannemen, dat iets - of alles - mogelijk is, zo moeten wij ook aannemen, dat het eens beleefd kan worden. En daarmee vinden wij ook een antwoord op een vraag, die velen in dit verband wel stellen: Kun je het verleden ooit veranderen? Want indien men het verleden op een punt kan veranderen, verandert men toch ook alles wat daarna zal komen?

Zover ik zelf bij het verleden betrokken ben, is dit inderdaad een mogelijkheid, indien de voorgaande stellingen als waar worden aangenomen. Ik beweeg mij dan immers volgens een door mij gekozen mogelijkheidslijn, die een geheel andere reeks aan ervaringen in kan houden, zonder dat hierdoor de oorspronkelijke lijn in dit geval teloor gaat. Alleen voor jezelf betreed je een andere werkelijkheid, volgens de stellingen van de groep, die ik reeds eerder aanhaalde. Wel stelt men, dat het besef van een eenmaal gevolgde werkelijkheidslijn, bij het kiezen voor een andere lijn middels het verleden, niet geheel zal kunnen verliezen.

Nogmaals, dit alles behoort tot stellingen die ik persoonlijk niet aanhang, maar waarvoor degenen die ze ontwikkeld hebben, vele bewijzen menen aan te kunnen voeren. Ik heb deze stellingen geciteerd, omdat ik hiermee aan in u levende vragen tegemoet kon komen, terwijl het ons hierdoor bovendien duidelijk wordt, waarom bepaalde z.g. aanhechtingen niet altijd door de geest van anderen tot stand hoeft te komen, maar door hen in bepaalde gevallen gesproken wordt over 'een lek van de werkelijke persoonlijkheid naar een persoonsbeeld in een afwijkende wereldvoorstelling'. Een aanhechting dus aan een marionet door de persoonlijkheid, die zij vertegenwoordigt.

Een geest kan zich, zelfs indien wij het merendeel van het over aanhechtingen gezegde onder groot voorbehoud bezien, toch wel contact opnemen met de stoffelijke wereld. Indien dit meer bewust gebeurt, kan de persoonlijkheid uit de geest zelfs tijdelijk in de plaats treden van die van een in de stof levende geest.

En daar de basis van geest en stof energie is, zouden wij ook moeten stellen, dat, waar dit wenselijk is en een geest over voldoende energie beschikt, deze zich tijdelijk ook in de stof op voor stofmensen geheel kenbare wijze zal kunnen manifesteren. Maar welke verschijnselen en mogelijkheden wij ook nagaan, altijd weer blijkt het leven, het zijn, de kern te zijn van onze problemen. Wanneer wij in de eeuwigheid zijn, is er wel degelijk sprake van een zijn, een bestaan, ook al doen wij niets meer en is er van ons uit geen sprake meer van enige uiting, zodat niet meer van leven gesproken kan worden.

Wat mij tot een slotconclusie brengt na deze poging om de door u gestelde onderwerpen enigszins redelijk en toch gezamenlijk in verband te behandelen. Wanneer men als antithese tot zijn het niet-zijn wil gebruiken, zo kan men dit alleen hanteren vanuit de menselijke behoefte alles in een tegenstelling tot uiting te brengen. Maar zelfs datgene, wat wij aanspreken als het niet-zijn, is dan nog steeds - ook in onze diepste gevoelens - een vorm van het zijn, die echter door ons als zodanig niet meer erkend wordt.

De mens vergist zich, wanneer hij denkt dat de waarden die hij vaststelt, ook werkelijke en algemeen geldende waarden zijn. De mens spreekt over goed en kwaad als vaststaande waarden en vergeet daarbij, dat het in wezen bepalingen zijn als links en rechts die veranderen, wanneer de beschouwer zijn stand wijzigt. Zoals de mens steeds weer vergeet, dat de inhoud en betekenis die wij aan de dingen toekennen, voor een groot deel uit onszelf voortkomen en dat wij dus nooit mogen zeggen, dat de inhoud der dingen, zoals wij die beschouwen en alle tegenstellingen, die wij op grond daarvan menen te moeten constateren, geheel reëel zijn. Persoonlijk ben ik van mening, dat het voornamelijk de waarden zijn, die wij in de dingen leggen, waardoor voor ons de grote tegenstellingen tot stand komen.

Je moet niet te homocentrisch denken. Ik ben dit met u eens. Maar aan de andere kant kun je gemeenlijk niet anders doen dan juist dit, zolang je op de aarde leeft. Dit betekent, volgens mij dat elke benadering van grote problemen mank zal gaan door de behoefte haar uit te drukken in menselijke termen en aan te passen aan menselijke beschouwingen. Je kunt bepaalde dingen nu eenmaal niet ongestraft aanpassen aan de waarden en maatstaven, die de mens voor zichzelf heeft aanvaard.

Indien u commentaar hebt op dit alles, zal ik daarop gaarne ingaan?

Vraag: Waar komen die marionetten dan vandaan?

Antwoord: Zoals ik duidelijk maakte, vloeien deze denkbeelden voort uit stellingen, waarmee ik het niet geheel eens ben. Daarin stelt men echter: Indien er een wereld is met een bepaald aantal personen, zo zullen alle andere werelden ongeveer dezelfde personen bevatten, omdat dit een logisch gevolg is van de ontwikkelingen, waaruit de afwijkende werelden voortkomen. Een mogelijkheid vergt nu eenmaal, dat alle factoren daarin aanwezig zijn. U kunt desnoods de marionetten zien als een figuratie zonder eigen claus, vaak onbelangrijk, maar voor het geheel noodzakelijk.

Voorbeeld: U woont in Den Haag en hoort veel over Chicago. Dan hoeft Chicago geen werkelijk deel van je wereld te zijn, tenzij je er heen zou gaan. Het is denkbaar, dat u in dat geval een Chicago betreedt, dat in wezen tot een andere mogelijkheids wereld behoort en daarin even vertoeft. Dit met dien verstande, dat uw eigen maatstaven voor uw belevingen daar dermate bepalend zijn, dat eventuele afwijkingen u niet zullen bereiken of, zo zij u bereiken, door uw bewustzijn zullen worden afgewezen. Er wordt dan ook wel gesteld, dat de aanwezigheid van dergelijke marionetten een nevenverschijnsel is van onze eigen interpretatie van de wereld, waarin wij leven. Anderen stellen hierbij verder nog, dat, zover dit niet stotend is voor het besef van werkelijkheid van een in de wereld levende persoon, de marionet zoveel mogelijk de veranderingen, vormen en mogelijkheden zal aanhouden van de werkelijke persoon in een andere mogelijkheids wereld, waarin de geest bewust leeft. Afwijkingen in gedrag en uiterlijk zouden dan optreden op die punten, waar dezen niet in overeenstemming zouden zijn met het wereldconcept in de wereld, waarin zij optreden.

Verder wordt gesteld, dat een dergelijke marionet of afspiegeling geen eigen leven heeft, omdat zij op uw wereld geen waarden overdraagt aan de geest en dus slechts zuiver fysiek bestaat. Bij overlijden zal het ogenblik van overlijden van de bezielde persona, neemt men aan, dat marionetten op ongeveer dezelfde tijd zullen overlijden in andere werelden. Dus: afspiegelingen kunnen niet veel langer bestaan dan het bezielde lichaam in de wereld, waarin het oertype zijn belevingen doormaakt.

Nogmaals: dit zijn stellingen, die volgens mij niet geheel bewijsbaar zijn, zij stammen uit een theorie, die ik ken en die door sommigen onder ons wordt aangekleefd, maar waarmee ik het niet geheel eens kan zijn.

Vraag: Voor mij is het enige kenteken dus, dat een marionet geen contact heeft met de geest. Ik kan mij dit niet voorstellen. Is het bestaan van dit wezen dan afhankelijk van mijn denken?

Antwoord: Het is in de eerste plaats een projectie van een elders bestaande werkelijkheid, opgeroepen door uw behoeften en levensconcepten, maar niet iets, wat zonder meer uit uw wil en behoeften alleen voortvloeit. Om het eens heel eenvoudig te maken: Er kan een wereld zijn, waarin de joden niet uit Nederland werden weggevoerd, er kan een wereld zijn, waarin zij in Nederland werden vergast, en een wereld, waarin Auschwitz etc. een rol speelden. In al die werelden zullen bepaalde personen nu nog leven, terwijl anderen, zij het door verschillende ontwikkelingen, verdwenen zijn of gestorven zijn. In de eerste wereld zou dit bv. een massale emigratie naar Israël kunnen betekenen of een grote natuurramp. In de eerste wereld zijn er eenvoudig geen drie van Breda. In de tweede wereld is er waarschijnlijk niemand overgebleven om voor zolang in Breda op te sluiten. In de derde wereld, uw wereld, bestaat het probleem dan. Het feit, dat de drie hier leven, impliceert dan, dat in alle mogelijkheidswerelden, waarin zij kunnen leven, zij eveneens aanwezig zijn. In de eerste wereld zullen zij waarschijnlijk plichtsgetrouwen en redelijk gewaardeerde burgers zijn in hun eigen land. In de tweede wereld zijn zij gevlucht en niet meer te vinden, zodat de belangstelling voor hen daar reeds lang is gedoofd. In uw wereld zitten zij te wachten, of de mensen het verschil zullen weten te vinden tussen wraak, recht en menselijkheid. Vergeet hierbij niet dat personen, die in een van die andere mogelijkheidswerelden leven, in uw wereld slechts als marionetten kunnen bestaan, die geheel beantwoorden aan uw visie op de wereld en de werkelijkheid.

Vraag: Is veel van hetgeen wij niet beseffen niet te wijten aan de onvolkomenheid van de zintuigen, waarmee wij waarnemen?

Antwoord: Zover het de geestelijke werelden betreft, meen ik, dat het gestelde wel juist is. Indien het gaat om het bestaan van de gestelde mogelijkheidswerelden naast elkaar, dan is het niet juist, daar zintuiglijkheid met het bestaan daarvan niet bepaald veel te doen heeft. Wel is dan het besef, dat in ons leeft, van het grootste belang, zodat in de gestelde theorie de wereld, waarin wij leven, uiteindelijk het product is van onze eigen bewustwordingsgang, terwijl zij verder in overeenstemming moet zijn met het eeuwige wezen, dat in die bewustwordingsgang met zichzelf geconfronteerd wordt.

Vraag: Voor de wereld van het niet-zijn is dus geen voorstellingsvermogen aanwezig. Is er nu geen toestand of wereld denkbaar, waarin wij die toch beleven?

Antwoord: U spreekt zichzelf tegen. U zegt, dat het niet voorstelbaar is en vervolgt: is er dan geen wereld denkbaar...? Zo zij al denkbaar is, blijft zowel dit aspect van die wereld, zo goed als het niet-zijn, ondenkbaar. Wij kunnen ons abstract indenken, dat er een niet-zijn is, maar kunnen ons dit verder niet realiseren. Gaan wij echter na, wat wij er in wezen mee bedoelen, dan blijkt de term: wereld van het niet-zijn, die vaak gebruikt wordt, reeds voldoende duidelijk te maken, dat het 'niet-zijn' voor ons toch iets anders is dan het 'niet bestaan', dat wij er mee menen weer te geven.

Vraag: Is zijn en niet-zijn dan zoiets als materie en anti-materie?

Antwoord: Antimaterie is weer heel iets anders. Dit is immers materie met een structuur, die geheel met die van uw materie overeenkomt, doch met dien verstande, dat daar het elektron positief is geladen en de kern negatief.

Dat is althans de eenvoudigste wijze om haar aan te geven. Hier is dus sprake van een omkering van waarden, een spiegeling, terwijl zelfs in uw heelal een gezamenlijk bestaan van materie en antimaterie bewijsbaar is. Bij contact tussen beide vormen ontbindt de materie zich in energie. Naar ik meen is deze fysieke werkelijkheid zelfs een noodzaak, daar alleen op deze wijze uitwisseling van krachten in de melkwegstelsels tot stand kunnen komen waardoor ontwikkeling, verandering enz. kortom, het proces van leven, in stand wordt gehouden. Het zijn dus twee verschillende manifestaties van een en dezelfde kracht, waardoor die kracht zich voortdurend kan omzetten en zich in nieuwe vormen kan blijven manifesteren. Velen denken met mij, dat deze en dergelijke tegenstellingen in structuur in het Al de reden zijn, waarom geen algehele gelijkheid ontstaat, die stilstand ten gevolge zou hebben.

Vraag: Is er dan geen andere wereld, waarin het geestelijk bewustzijn de werelden, waarin wij komen, tot stof maakt, maar deze toch anders is?

Antwoord: Indien u uw vraag goed zou stellen, zou u die zelf reeds beantwoord hebben. U vraagt in feite: Daar materie door de geest gevormd kan worden tot vormen, die zij wenst aan te nemen, kunnen wij veronderstellen, dat er een geestelijke beleving van de materie mogelijk is, die sterk verschilt van onze beleving daarvan in de stof. U zou met dezelfde moeite kunnen formuleren: Indien de materie uit de geest voortkomt, dan is een gelijkwaardige ervaringsmogelijkheid t.a.v. de stof te veronderstellen voor de stofmens en de geest. U zou daaraan dan toe kunnen voegen: Daar dit kennelijk, gezien de vele fenomenen vanuit de geest, niet het geval is, dien ik te concluderen, dat de materie niet gevormd wordt door of voortkomt uit de geest, maar moet aannemen dat zij wel de krachten omvat die ook in de geest bestaan. Dientengevolge moet er een gemeenschappelijke bron zijn voor beiden. Dit is de inhoud van uw eigen denken plus uw vraag.

Vergeef mij maar, dat ik uw gedachten voor u op een rij hebt gezet. Want wat u er in woorden van maakte, was een ratjetoe van onmogelijkheden. In vragende vorm dan. Wanneer je echter een vraag in de juiste vorm weet te formuleren, heb je daarin ook reeds de middelen om alle daarin voor jou te begrijpen delen van een mogelijk antwoord reeds te kennen. Het is de verkeerde stelling van de vraag, waardoor deze onbeantwoordbaar wordt. U zult mij hopelijk deze opmerking willen vergeven. En hiermee ga ik mijn aandeel aan deze bijeenkomst besluiten. Ik hoop, dat het onderwerp voor u niet te zwaar en te wisselvallig is geworden. De onderwerpen, die u stelde, hadden een zekere samenhang. Indien u echter, met de behandeling van het door u gestelde onderwerp niet tevreden bent, kunt u dit aan de tweede spreker alsnog voorleggen.

Ik dank u voor uw aandacht.

WAT IS IN DEZE TIJD WERKELIJK BELANGRIJK VOOR HET DENKEN?

Goedenavond, vrienden.

U hebt wederom de mogelijkheid uw eigen onderwerpen aan de orde te stellen. Ik zou er de voorkeur aan geven, wanneer daarin een meer geestelijke vraag aan de orde kwam, maar u moet zelf beslissen.

Voorstel: Wat is in deze tijd werkelijk belangrijk voor het denken?

Antwoord: In de eerste plaats moet de mens beseffen dat hij zich in een wereld bevindt, waarin men hem alles over alles in de wereld voortvoert als voorlichting, maar slechts zelden op een volledige wijze. Neem dus afstand van alle berichtgeving die u bereikt. Zoek naar bevestiging voor de feiten die u genoemd worden en realiseer u steeds weer, dat u nooit alle feiten betreffende een bepaald onderwerp worden genoemd.

Ten tweede: Probeer uw geestelijke rust te bewaren. Er zijn zo ontzettend veel doelloze emoties in deze tijd, die bovendien van alle kanten geëntameerd worden, dat zij u veel energie kunnen kosten en veel van uw bewustzijn en tijd in beslag kunnen nemen terwijl u met wat minder

emotionaliteit en wat meer feitelijk besef, zowel t.a.v. de wereld als van uzelf, uit de wereld van heden een snel toenemend bewustzijn kunt putten.

Ten derde: Let wat meer op uw intuïtie. Want in deze wereld, die voortdurend alles probeert te bewijzen, blijkt vaak het niet bewijsbare voor de mens van het grootste belang te zijn.

Is dit voldoende?

Vraag: De stralingstoestanden in deze tijd?

Antwoord: U bevindt zich op het ogenblik in een tijd van overgang. In de samenstelling van uw atmosfeer treden grote veranderingen op die door de mens worden veroorzaakt. Dit heeft organisch natuurlijk zekere invloed en kan bovendien van invloed zijn op de wijze, waarop u reageert, daar hierdoor bepaalde afscheidingen in het menselijke lichaam kunnen worden afgeremd, of kunnen worden gestimuleerd. Deze veranderingen in de samenstelling van de atmosfeer bepaalt mede het leefklimaat en kan aansprakelijk worden gesteld voor vele afwijkingen van het normale menselijke gedrag in vergelijking tot het verleden.

Verder hebben wij te maken met de kracht van Aquarius. Deze werkt in de richting van broederschap. Maar broederschap kan nooit bestaan op massale basis. Broederschap is een persoonlijke relatie. Het is dus een losmaken van de massaliteiten, het verwerpen van centralisme en het daarvoor in de plaats weer zoeken te komen tot een zo groot mogelijke diversiteit waarin de persoonlijke binding en verplichting door elke persoonlijkheid afzonderlijk bepaald kan worden.

De invloeden die vanuit de kosmos op dit ogenblik nog verder van belang kunnen zijn: Op het ogenblik hebben wij te maken met een afflauwende rood-invloed. Deze heeft reeds vele emoties losgeslagen en velen zullen ook in de komende dagen nog enkele zeer emotionele ogenblikken moeten verwerken. Daarna komt een korte periode, waarin voor enkele dagen het witte licht domineert. In die tijd kunnen zeer scherpe tegenstellingen ontstaan door het opeens verkrijgen van inzichten in werkelijke toestanden. Daarna volgt enige tijd een blauw-invloed - deze omvat rond 3 weken - waarin redelijker denken en reageren op de voorgrond treden.

Verder kunnen wij nog opmerken, dat de straling van de zon op het ogenblik op een andere wijze wordt verwerkt en geremd door de hogere lagen van de atmosfeer dan bv. 100 jaren geleden. Dit geeft aanleiding tot klimatologische veranderingen, die voor de mens bepaalde moeilijkheden met zich mee kunnen brengen en in bepaalde gevallen het zoeken naar een aanpassing aan de zich wijzigende klimaatomstandigheden noodzakelijk maakt. Dit proces zal nog enkele honderden jaren voortgaan, zelfs indien men de reiniging van de atmosfeer ter hand zou trachten te nemen en alle verontreiniging daarvan onmiddellijk stop zou zetten. Bij voortzetting van de huidige tendens is het zelfs denkbaar, dat Nederland binnen hoogstens enkele honderden jaren in een subtropische zone ligt.

Vraag: Speelt de Saturnus invloed tijdens het witte licht een rol bij het verscherpen van de tegenstellingen?

Antwoord: Wanneer Saturnus werkelijk begint te domineren zal de witte invloed, die betrekkelijk kort is, al voorbij zijn. Wel kan worden gesteld, dat Saturnus voornamelijk een rechterlijke invloed is. Oordelen, veroordelen, maar ook scholing en bewustwording zullen tijdens de Saturnusinvloed een belangrijke rol spelen. Saturnus is overigens niet de demonische invloed, waarvoor men hem vaak houdt, maar eerder rechter, beul en onderwijzer in één persoon. De negatieve aspecten van het geheel krijgen echter bij de mensen - zoals meestal - wel de meeste nadruk.

Vraag: Krijgt de misdaadbestrijding hierdoor een andere vorm?

Antwoord: De bestrijding van de misdaad zal inderdaad in zeer korte tijd aanmerkelijk veranderen. Wij zullen hierbij enerzijds een veel grotere vrijheid zien voor de misdadiger, terwijl anderzijds bepaalde misdaden veel strenger zullen worden aangepakt, omdat zij voor de gemeenschap een werkelijke bedreiging vormen.

Om u een voorbeeld te geven: Iemand die eenmaal onder sterke emotionele druk, een moord begaat, is voor de gemeenschap lang niet zo gevaarlijk als iemand, die voortdurend roekeloos met zijn voertuig langs de wegen snelt.

Vraag: Wat is de waarde van een psychotechnisch onderzoek?

Antwoord: Heeft het waarde? Het psychotechnisch onderzoek is in hoofdzaak gebaseerd op het nagaan van de reacties van de persoon en de in hem voornamelijk levende associaties. Daarnaast worden bepaalde vaardigheden getoetst. Het is dus een onderzoek naar samenhangen, die in de persoon en zijn bewustzijnsinhoud optreden. Hierdoor worden inderdaad bepaalde bekwaamheden en in het onderbewustzijn aanwezige invloeden kenbaar gemaakt. Men is inderdaad in staat bepaalde reactiemogelijkheden en aanleg en vaardigheid van een persoon enigszins te constateren.

Geheel waardeloos is een dergelijk onderzoek dus niet. Wij dienen ons echter wel te realiseren, dat een psychotechnisch onderzoek steeds plaats vindt onder laboratoriumcondities, zodat het resultaat niet al te veel zegt over de reacties van de onderzochte persoon in normale omstandigheden. Wel kan men op deze wijze enkele meer psychotische elementen uitwieden en een zeer beperkt inzicht krijgen in de vaardigheden van een persoon. Meer echter niet. Ten laatste moet men beseffen, dat de waarde en betekenis van een dergelijk onderzoek geheel afhankelijk is van de waarde van de onderzoeker. En wanneer een psychotisch psychoanalist een onderzoek afneemt, kunnen wij er wel zeker van zijn, dat hij juist de geestelijk meest gezonde mensen als het sterkst gestoord zal beschouwen.

Een kort waardeoordeel, op uw verzoek gegeven, waarmee velen het niet geheel eens zullen zijn. Daarom wil ik hier duidelijk stellen, dat alle psychologie, psychiatrie, psychoanalyse enz. staat of valt met de persoon, die onderzoek of behandeling doet, terwijl juist deze personen - juist omdat zij voortdurend te maken hebben met gevallen die door de gemeenschap als afwijkend worden beschouwd - in vele gevallen over reacties en waarderingen beschikken, die niets meer te maken hebben met het normgemiddelde van de mensen. Dit lijkt mij juist hier zeer belangrijk, daar volgens mij de taak van de psychiatrie bestaat in het aanpassen van de mensen aan een normgemiddelde - onverschillig op welke wijze dit bereikt wordt overigens. De psychoanalyse is een poging een beeld van de persoon te verkrijgen, zoals deze zich aftekent tegen een normgemiddelde, terwijl de psychotechniek wederom uitgaat van het waarderen van een mens tegenover een gestelde norm. Deze normen zijn vaak enigszins willekeurig gesteld. De personen, die het onderzoek leiden, zijn in de meeste gevallen mensen die zelf niet aan die norm beantwoorden. De resultaten zullen dus zelden bevatten, wat zij pretenderen te geven: een oplossing van een probleem, waarbij een persoon waarlijk en juist beoordeeld wordt volgens een normgemiddelde, waaraan men hem zegt te toetsen of aan te passen.

Vraag: Maakt het hierbij nog verschil uit of het beroep dan wel roeping is bij de psycholoog of psychiater?

Antwoord: Tijdens de inquisitie waren er onderzoekers en beulen die dit uit roeping deden, dus om zielen te redden, terwijl anderen het meer zagen als een beroep, een middel om invloed te gewinnen. Ik meen dat zij beiden dezelfde fouten hebben gemaakt, daar niet hun beweegredenen, maar hun taak en persoonlijkheidsstructuur bepalend waren voor hun optreden en resultaten. Het lijkt mij evenzeer mogelijk, dat iemand die om den brode psychologie of psychiatrie bedrijft, maar een persoonlijkheid heeft, die zich steeds weer t.a.v. de heersende norm weet te heroriënteren en gelijktijdig begrip heeft voor alle normafwijkingen, ondanks zijn mindere interesse vaak betere resultaten zal bereiken dan iemand die zich geroepen voelt om anderen met hun psychische problemen te helpen. Want de laatsten zullen hierdoor vaak in de afwijkingen van hun patiënten zo sterk mede betrokken geraken, dat zij niet meer voldoende besef voor de norm en de betekenis daarvan voor de normale mens hebben.

Vraag: Hoe komt het dan, dat in handel en bedrijf tegenwoordig een zo grote waarde wordt toegekend aan het psychotechnisch onderzoek?

Antwoord: Er zijn ook mensen geweest, die heel wat waarde toekenden aan een kastje dat aardstralen verdrijft of dit pretendeert.

Ik meen, dat een van de kenmerken van een technocratische en op technologie gebaseerde maatschappij vooral is, dat zij de wetenschap langzaamaan omvormt tot een soort van bijgeloof en in haar extreme toepassing van wat zij wetenschappelijk onderzoekt, dezelfde fout maakt als een geloof dat in zijn aanvaarding van het onverklaarbare te ver gaat. Een extreem wetenschappelijk denken en een extreem geloof produceren beiden bijgeloof.

Vraag: Mag ik hieruit opmaken, dat u psychologie en psychotechnisch onderzoek niet als wetenschappelijk beschouwt?

Antwoord: Ik beschouw de psychologie, zeker zover het gaat om een interpreterende fenomenologie van de psyche, wel als wetenschap, zolang zij zich beperkt tot datgene wat bewijsbaar is en door onderzoek steeds weer kan worden aangetoond. Maar het gebrek aan voldoende samenhang tussen de geconstateerde feiten en werkingen voert nog steeds tot reeksen van sterk uiteenlopende theorieën die in zich niet wetenschappelijk, maar eerder filosofisch genoemd kunnen worden. Ik beschouw bv. een Jung niet in de allereerste plaats als een wetenschappelijk denker, maar als filosoof. Bij dit alles uitgaande van een menselijk standpunt wel te verstaan.

Op het ogenblik zou ik dan ook willen stellen, dat de psychologie en al wat daaruit voortkomt, als een voorlopig pseudowetenschappelijk gebied kan worden beschouwd, maar m.i. nog niet een reëel wetenschappelijk terrein omvat. Men benadert de problemen wel met de methodiek van de wetenschap, maar de resultaten, hoe goed dan ook, komen voort uit stellingen die voorlopig nog net zo onbewijsbaar zijn als de grondstellingen van b.v. de astrologie. Wij kunnen slechts door het feit, dat vele, maar niet alle fenomenen beantwoorden aan hetgeen wij volgens de stellingen verwachten, zeggen, dat het waarschijnlijk is, dat onze stellingen juist zullen zijn, maar steeds weer blijkt dat andere sterk afwijkende stellingen kunnen worden bedacht, die eveneens passend antwoord vinden en een schijn van bewijs aan de hand van de fenomenen.

Met dergelijke dingen moet je volgens mij toch wel voorzichtig zijn. Daarom ook is de waarde, die ik aan psychologie etc. toeken, niet zo groot als die in uw maatschappij is. Ik meen dat men hier overdrijft en dat men in deze pseudowetenschappen in feite maar al te vaak een vervanging zoekt voor biecht en zegeningen, zoals die vroeger door de kerken werden verschaft. Ik hoop, dat eventueel aanwezige psychologen en psychoanalisten mij dit zullen vergeven. Zij mogen voor mij rustig beginnen op hun wijze mijn verklaringen te ontleden en duidelijk te maken, waarom en hoe ik tot deze verklaringen gekomen zou kunnen zijn.

T.a.v. de astrologen wil ik mij echter niet verontschuldigen, omdat elke astroloog weet dat hij wel met een systeem werkt, en daarmee resultaten kan behalen, maar zich gelijktijdig realiseren zal, dat dit toch geen werkelijke wetenschap is, daar vooral zijn interpretatie van gewonnen gegevens zo subjectief dient te geschieden om goede resultaten te behalen, dat van een objectieve en volledig aanvaardbare wetenschappelijke waarde van de astrologie geen sprake zal kunnen zijn. Misschien, dat u, astrologen, eveneens zou willen uitrekenen, hoe ik tot dergelijke verklaringen zou komen. Ik ben niet meer in leven, wat het voor u moeilijker maakt. Maar bij mijn laatste leven op uw wereld was mijn geboortedatum 23 oktober 1823.

Vraag: En de ascendant?

Antwoord: Had ik volgens mijn besef tijdens dit leven niet. Wel heb ik in het laatste deel van mijn leven een tijdlang een adjudant gehad.... Bovendien werd het geboortuur in mijn tijd niet al te nauwkeurig vastgelegd. Men vertelde echter, dat ik met het opkomen van de zon werd geboren. Gezien de datum neem ik aan, dat ik dus niet al te vroeg op het aardse toneel ben verschenen. Ik hoor u nu zeggen dat u alle nodige gegevens hebt. Dat klopt niet. U zou namelijk ook mijn geboorteplaats moeten weten. Ik was een Europeaan, maar mijn geboorteplaats noem ik u toch niet.

Vraag: In verband met hypnose, zoals door u aangestipt, wilde ik graag het volgende weten: Een helderziende, die visioenen heeft, ziet die een projectie van haar denken, of schouwen zij werkelijk in de sferen, waar zij zich zoiets zien voltrekken?

Antwoord: Beide dingen zijn mogelijk. Maar dan moeten wij eerst weten:

a. Wat is de persoonlijkheid van het medium, b. Wat is de capaciteit en kwaliteit van het medium. Dan eerst kunnen wij gaan strijden over de vraag, of er vanuit de omgeving mogelijk op welke wijze dan ook een zekere suggestie is uitgeoefend, die dan in een reeks van symbolen of taferelen zijn weerslag heeft gevonden binnen de persoon zelf. Verder dienen wij ons dan af te vragen, of die visioenen altijd gebonden blijken aan zaken, waardoor het medium in kwestie zelf sterk emotioneel beroerd wordt. Zo ja, dan moeten wij aannemen, dat bij het visioen eveneens sterke suggestieve, vaak autosuggestieve invloeden een rol spelen. Indien wij dit alles van het resultaat hebben afgetrokken en er nog iets overblijft, zeggen wij, dat dit een reëel visioen kan zijn en dan moeten wij nog uit gaan maken, of dit werkelijk in de sferen zo geweest kan zijn.

Want een helderziende ziet, mits niet in symbolen doch in voorstellingen, nooit geheel werkelijk wat er eventueel in de sferen plaatsvindt, doch geeft slechts een menselijke vertaling daarvan weer. Zelfs wanneer het een directe waarneming of optredend effect is, betekent dit dat een beschrijving nimmer een volledige en concrete weergave kan zijn van een gebeuren in de sferen. Het kan echter wel onder omstandigheden een persoonlijke interpretatie zijn van een werkelijke waarneming in de sferen. Het kan. Maar het moet niet.

Vraag: Geldt dit ook voor zomerlandbeelden, die geschouwd worden?

Antwoord: Dit geldt ook voor de meeste zomerlandbeelden die geschouwd worden, omdat zomerlandbeleving en sfeer zo sterk in waarnemingen gebonden blijken aan de harmonische begripmogelijkheid, daar deze in zomerland zelfs bepalend is voor communicatiemogelijkheid, dat daarbij de eigen persoonlijkheid pleegt te selecteren uit het geheel der aanwezige feiten en daaruit het voor het ik zichtbare en ervaarbare uitleest.

Wat is alles toch eigenlijk eenvoudig wanneer je maar nadenkt. Indien u het mij toestaat, enkele opmerkingen te maken buiten uw vragen om....

De grootste moeilijkheid voor de mens is wel zijn neiging elk probleem te fractioneren, in delen uiteen te pluizen, die dan elk voor zich weer een nieuw probleem vormen. Indien wij daarentegen trachten de vele kleine problemen die wij kennen zoveel mogelijk onder een gemeenschappelijke noemer te brengen en deze noemer dan eens eerst voor onszelf nagaan, zo blijkt, dat wij dankzij de vereenvoudiging, hierin voor onszelf een oplossing hebben gevonden, die bruikbaar is voor alle kleine problemen afzonderlijk. Elk probleem vergt wel een enigszins andere oplossing, maar wanneer je de juiste benadering hebt gevonden, is dit geen bezwaar meer.

En wanneer wij een waarheid willen vinden, zo zullen wij ook eerst eens moeten zoeken naar de eenvoudigste oplossing. Wanneer je enkele oplossingen vindt, waarvan sommige zeer moeilijk, maar nog mogelijk zijn, zo raad ik u voorlopig toch maar uit te gaan van de eenvoudigste verklaring, die alle feiten nog dekt. Indien een oplossing, die alle feiten dekt, niet logisch is, maar geen logische oplossing, die alle feiten dekt te vinden is, neem de onlogische verklaring voorlopig aan als uitgangspunt. De eenvoudigste verklaring die alle gekende feiten dekt, biedt ons altijd de beste mogelijkheid een probleem te benaderen en voert over het algemeen ook tot de snelste en meest juiste oplossing daarvan.

Er zijn nog enkele kleine punten te vinden, die van betekenis voor ons kunnen zijn in dergelijke gevallen:

Wanneer wij een probleem formuleren, moeten wij trachten dit enigszins als een journalist te doen, door de bekende reeks 'wie, wat, waar, waarom, hoe?' aan te houden. Dat zijn voor u misschien, maar vijf woordjes. Maar wanneer wij met een probleem zitten, dienen wij allereerst te weten, wie het probleem werkelijk betreft. Dan: wat omvat het probleem? Daarna: op welk vlak, in welke context dient het probleem beschouwd te worden? Hoe zit het probleem in elkaar, welke factoren spelen er een rol bij, hoe komt het tot stand? Ten laatste komt dan de vraag: met welke intentie, met welke middelen ook, wordt naar de oplossing gezocht? Want zo krijgen wij een overzicht over de werkelijke betekenis, inhoud en mogelijkheden van ons probleem. En wanneer wij een nauw omschreven probleem hebben wat onszelf betreft, zelfs in meer geestelijke zin, dan is het goed om ook eerst eens deze vragen voor onszelf te beantwoorden.

Dus niet eerst eens vrij gaan associëren, want daarmee komen wij in moeilijkheden, wanneer wij ons doel en onze richting niet voldoende hebben bepaald. Dat vrije associëren kunnen wij beter eerst doen, wanneer wij zoveel mogelijk alle punten hebben vastgelegd in onszelf en, daarvan uitgaande, naar een antwoord zoeken. Maar op het ogenblik dat wij een vraag gaan stellen, dienen wij daarbij alle voor ons op dit ogenblik belangrijke punten samen te vatten. En als het maar even kan, zoeken wij dan bovendien nog eerst een wijze, waarop wij al deze gegevens zoveel mogelijk onder één noemer kunnen brengen. Ga dus na, wat de overeenkomst tussen alle punten is. De bestaande overeenkomst tussen alle punten is voor het ik het meest juiste punt van uitgang, indien men een eerlijk en goed antwoord op vraag of probleem verlangt.

Indien u geestelijk moeilijkheden hebt, of in uw geestelijke bewustwording met grote moeilijkheden geconfronteerd wordt, vereenvoudigd u de zaak ook maar zoveel mogelijk. Dat is heus de beste methode. Wij kunnen in een bepaald geval natuurlijk gaan spreken over alle geesten, engelen en duivelen, die invloed hebben. Maar wij zijn dan geneigd al deze persoonlijkheden eerst eens afzonderlijk te bepalen en hun neigingen, macht, wijze van ingrijpen te gaan ontleden. Zou het niet veel eenvoudiger zijn om te stellen, dat de bewegende kracht van alles, de kern en bron van alle leven is? De meeste mensen zijn vooral in dergelijke gevallen bang voor God. Toch meen ik, dat wij Hem als bron moeten aannemen, omdat Hij ons dan de eenvoudigste weg toont om onze problemen te benaderen, ook wanneer dezen onlogisch zijn of op een meer geestelijk vlak liggen.

Op dezelfde wijze worden wij vaak met onszelf geconfronteerd en het 'ken u zelve' is een van de leuzen, die soms niet van de lucht schijnen te zijn. Jezelf kennen door jezelf in alle details te ontleden, brengt zelden een oplossing en in de meeste gevallen ook voor een begrip omtrent jezelf alleen maar meer moeilijkheden. Vraag je dan eenvoudig af: Wat doe ik? Waarom doe ik het? Hoe doe ik? Als u op die vragen een antwoord kunt geven en daarin een gemeenschappelijke factor kunt ontdekken, zo hebt u daarmee een directe lijn naar de kern van uw wezen, een soort psychisch gemiddelde a.h.w. Indien u al het bovennatuurlijke, de mystiek, het paranormale kunnen, enz. dan betreft op die waarden, zult u tot uw verbazing zien, dat al die mystiek, die geestelijke mystieke en paranormale zaken eigenlijk in een logisch verband vallen, een verband dat u ook menselijk denkende nog kunt benaderen en daardoor ontstaat een beeld van uzelf, dat mogelijk niet geheel juist is, maar dat als een soort geraamte kan dienen om daaraan de kleinere feiten en erkenningen als spieren te bevestigen.

Vergeef mij deze solo. Maar wanneer je in een soort vragenrubriek te land komt, denk je wel eens na over de wijze, waarop al die vragen in de wereld komen. En dan probeer ik iets te zeggen, dat de zaken eenvoudiger voor u maakt. Want bij een juiste benadering zijn vele zaken zo eenvoudig, dat je vragen daarover kunt voorkomen én je bepaalt tot het opnemen van nieuw feitenmateriaal, dat dan aanvaard of verworpen wordt op grond van innerlijke en redelijke erkenningen. Détailvragen zullen ook dan voorkomen, maar zij vormen dan alleen een aanvulling van iets, wat reeds in je bestaat; je krijgt dan ook een natuurlijke en geheel eigen ontwikkeling. Indien je alleen maar vragen aan een ander stelt en je je op diéns antwoorden zonder meer baseert, krijg je alleen maar de inhoud van de ander te verwerken. Als gevolg daarvan zullen vaak dingen, die in jezelf bestaan, verdrukt worden. Maar wanneer je eerst maar eens dit skelet van een persoonlijke waarheid weet te bouwen, hoe summier ook, en dan alles daarop kunt en durft betrekken, krijgen niet alleen de antwoorden veel meer betekenis, maar zult u ook zien, dat u dankzij innerlijk werken en die antwoorden, zowel uzelf als de wereld beter en beter leert kennen. En dat lijkt mij toch voor de meeste mensen een groot voordeel.

Wanneer je jezelf begint te kennen, komen er natuurlijk wel eens enkele minder plezierige verrassingen, maar ik dacht dat dit toch in wezen minder belangrijk was. Bovendien: wanneer je schone worteltjes wilt eten, zul je ze eerst moeten schrappen en wanneer je de waarheid omtrent jezelf wilt kennen, zul je eerst vele illusies omtrent jezelf en vooroordelen terzijde moeten zetten.

Vraag: Gebruikt u sleutels, waardoor eenieder, desnoods ongevraagd, antwoord krijgt op datgene wat hij graag wil weten?

Antwoord: Dit is niet geheel juist. Wel spreken wij gelijktijdig op verschillende niveaus. Dit is niet exceptioneel. Politici doen dit ook. Naarmate je meer weet, verandert de betekenis van hun uitspraken eveneens. Naarmate bij u de innerlijke ontwikkeling en erkenningen meer omvatten, zal de betekenis van hetgeen wij zeggen, voor u ook anders worden. De woorden blijven hetzelfde, maar uw begrip voor samenhangen verandert de betekenis en maakt die vaak meer omvattend en belangrijk. Dit heeft het voordeel dat je dingen kunt zeggen die ook de eenvoudigen in het gehoor kunnen begrijpen, terwijl je dingen zegt die meergevorderden een meeromvattend inzicht geven, waardoor beter stelling kan worden genomen.

Wij zeggen een waarheid. Naarmate u met uw persoonlijke waarheid verder gekomen bent, zult u meer begrijpen van hetgeen wij zeggen. De eenvoudige zal echter daarbij niet tekortkomen.

Ik dank u voor uw aandacht. (verkort)

d.d. 25 februari 1972